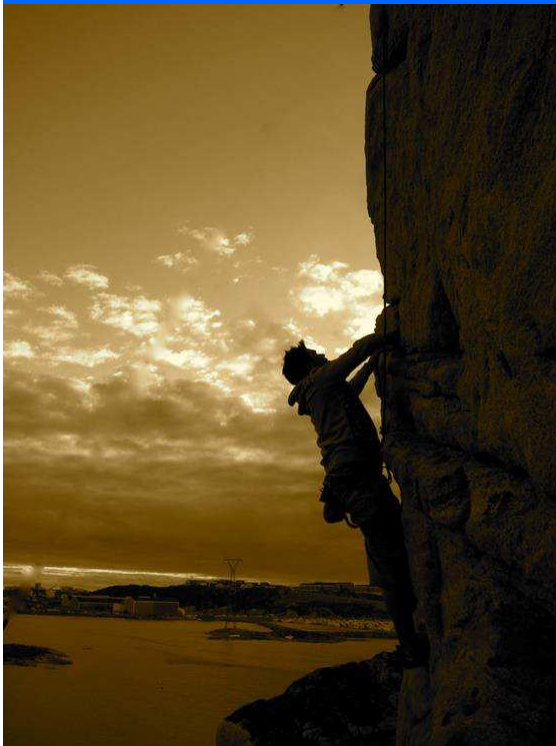

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg Grønland

Nuuk September 2018

Mental Sundhed
Gert Mulvad Læge

Grønlands Center for Sundhedsforskning.
Institut for Sygepleje og Sundhedsvidenskab, Ilisimatusarfik

Gert Mulvad MD

Formand for Grønlands Videnskabsetiske udvalg

Medlem af Grønlands Forskningsråd

Distriktslæge i Nuuk, medlem af Tværfaglig Samarbejdsudvalg

Medlem af ICCs Circumpolar Health Committee

Formand for Grønlands Medicinsk Selskabs Grønlands afd.

Ernærings og motionsråd

Ansvarlig for almen medicinsk speciallæge uddannelse

Grønlands Center for Sundhedsforskning.

Formand for Naturinstituttet

Grønlands Center for Sundhedsforskning.

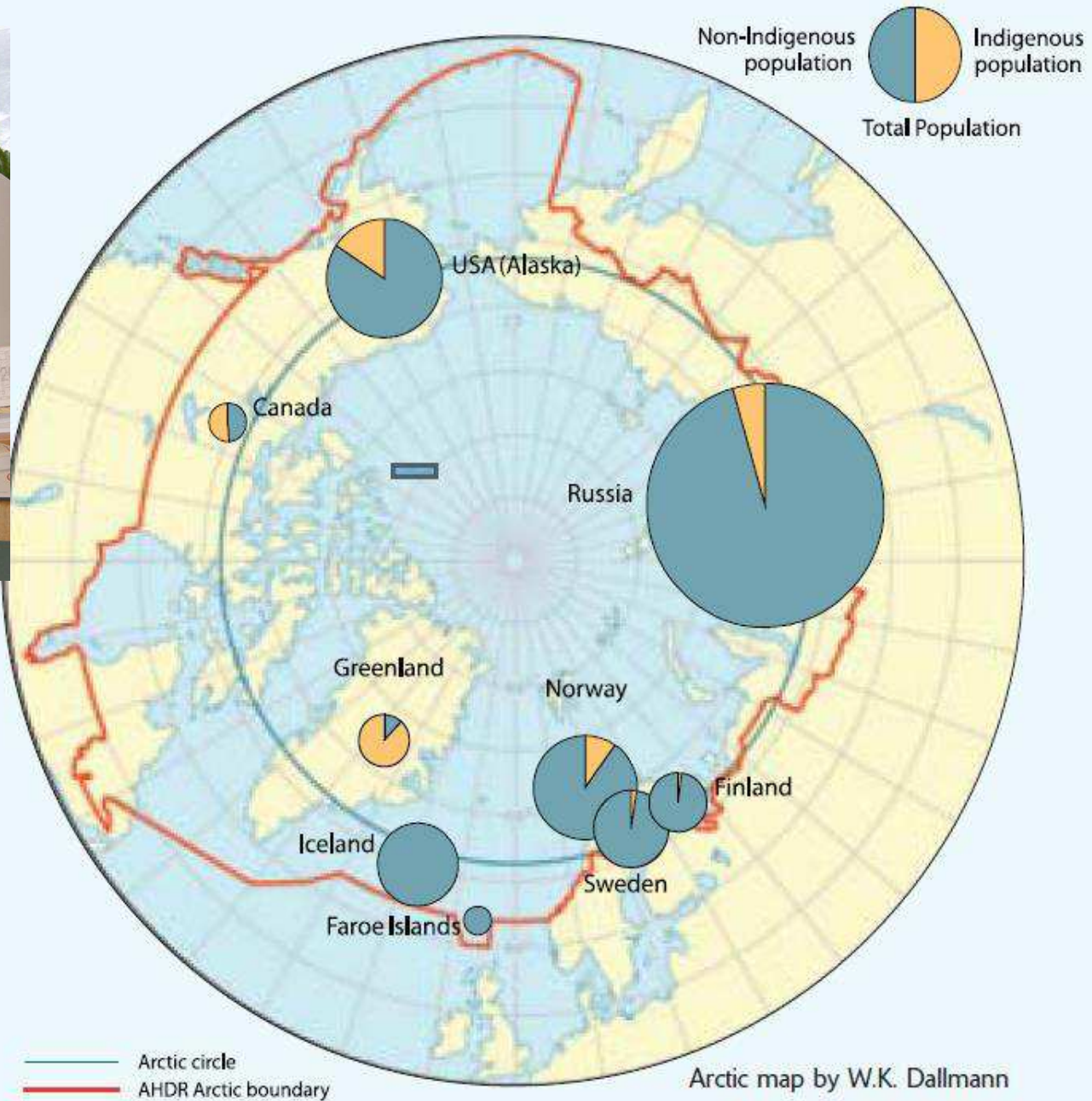
Institut for Sygepleje og Sundhedsvidenskab, Iisimatusarfik

Udfordringer

- Grønland står over for en række udfordringer
- Grønland er verdens 13. største land
- Område: 2.175.600 km²
- Befolkning: 56.600
- 47.000 i 18 byer
- 9300 i 60 bygder
- Isolerede, tyndt befolkede områder
- Uddannelse, social og sundheds facilitet på alle områder
- Afhængighed af import af olie og råvarer
- Årlig bloktilskud fra Danmark på 3,4 milliarder kroner, hvilket svarer til 30% af Grønland BNP.
- En politisk prioritet at arbejde hen imod uafhængighed fra Danmark.
- Et nyt samarbejde
- Et behov for at udvikle erhvervslivet.

Inuit Circumpolar Council ICC Circumpolar Health Committee

Arctic map by W.K. Dallmann
Norwegian Polar Institute

Udfordringer for oprindelige folk

- Høj selvmordsrate
- Alkohol og hash misbrug
- Seksuel misbrug
- Vold i hjemmet
- Ludomani
- Opvækstvilkår med omsorgssvigt

Kulturelle værdier

-
- Harmoni med naturen
- Sjæl og krop forenet
- Følelser er vigtige
- Uddannelse fra de ældste
- Materiale rigdom er delt
- Adfærd er samarbejdsvillig
- Ledere tjene folket
- At være > at have
- Domination af naturen
- Sjæl og krop er opdelt
- Følelser skal rationaliseres
- Uddannelse fra de professionelle
- Materiel rigdom hamstres og forbruges
- Adfærd er konkurrent
- Folk tjener lederne
- At have > at være

Livssyn

- Oprindelige folk definerer og forstår omstændighederne omkring deres liv i form af multifaktorielle processer, snarere end at tage et problem-specifik tilgang.

Kapacitetsopbygning

- Udviklingen af Velvære og Mental ydelser kræver uddannelse af oprindelige folk i Sundheds Social og Uddannelses sektoren, som giver kulturelle værdi i uddannelse til alle professionelle. Disse er presserende opgaver, hvis kulturelt tilpassede systemer skal udvikles

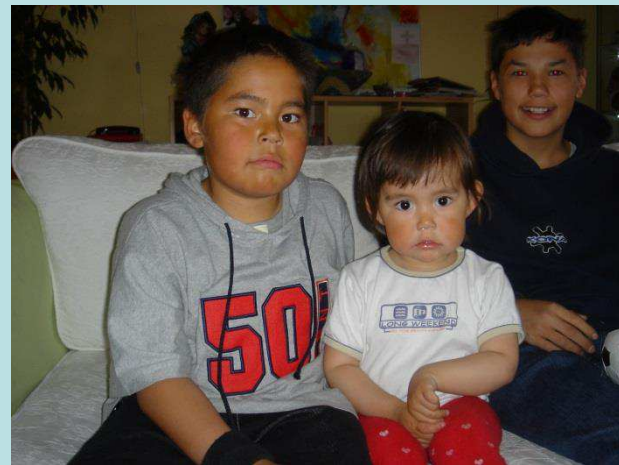
Samfundsudviklingens betydning for sygdomsmønstret

- Der er få analyser omkring: konsekvensen af de seneste årtiers udvikling.
- De radikal ændring af familiestrukturen.
- Nye norm og værdisystemer.
- Social og psykiske problemer.
- Globalisering
- Nye alternative udviklingsperspektiver, giver behov for samlet samfunds-, social- og sundhedsforskning.

Børn i Grønland, Grønland for børn, herunder familiens sociale og sundhedsadfærd.

- Sygdomsmønsteret er præget af socialt svigt og kroniske sygdomme, der udvikler sig over lang tid.
- Forståelse af sygdommes sociale, kulturelle og miljømæssige sammenhænge er væsentlig.
- Sygdomsårsager skal findes tidligt i livet, i graviditeten og i den tidlige barndom.
- Forskningsprogram med udgangspunkt i den grønlandske familie, bør prioriteres.

Social og geografisk ulighed i sundhed, herunder sundhedsforhold i bygderne

- Befolkningen i bygderne er mindre uddannede end i byerne.
- Sunde vaner slår hurtigere igennem i højere socialgrupper
- Behov for forskning i sygelighed og dødelighed i forhold til social grupper.
- Samt forskning i social ulighed og årsagerne.

Selvstyre

Erkendelse af , at befolkningen i Grønland er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse

Eget sprog

Ansvar Solidaritet Lighed .

Sundhedsfremme

- Kulturelle og personlige følelser .
- Egen definition af sundhed og det gode liv .
- Følelsen af at være i stand til at varetage eget liv.
- Identificer ressourcer til handling.
- Målet er at mobilisere energi til at klare hverdagen og stress situation i livet

Ansvar

Den Gode Skole

Uddannelse, Velvære og socialt ansvar

”Erfaring”

Grønlands Idrætsforbund

Idræt for alle

Brug Naturen

Lederudvikling

Socialt ansvar

Royal Greenland

Vælg en sund Livsstil

Ansvar

Familien

Ældre i fremtidens Grønland

- Naalakkersuisuts ældrestrategi
- Ældre der gennem selvbestemmelse og medansvar har et liv med kvalitet.
- Samfundet tilbyder den omsorg der er nødvendigt for at leve et værdigt liv.
- Samarbejde mellem sundhedsvæsenet og kommunerne.
- Respekt for ældres visdom, værdier og normer.

Selvstyret og kommunerne

Børn i Grønland – Grønland for børn.

- Udviklingen bør tage udgangspunkt i familien når de sætter børn i verden.
- Sociale og kulturelle aspekter på den ene side, og sundhed, adfærd og kognitiv udvikling på den anden side.
- Bør have et langsigtet mål i forhold til hele samfundsudviklingen.

Fra Børn til Familien

- Mindre behandling mere fremme af mulighed og evne for at tage ansvar som familie.
- Ansvar: Parat til at tage ansvar for eget liv.
- Familien: Samfund der skaber parathed til at tage ansvar.
- Sundhedsplejen, vuggestuer, børnehaver, skoler og fritidshjem som støtte og samarbejdsfunktioner for familien.

Uddannelse og videns erfaring

- Uddannelse og videns erfaring på alle niveauer, hvor familien bliver en naturlig del af denne udvikling.
- I kommunerene er det vigtigt at udviklingen ses i et helheds perspektiv, hvor personlighed og ansvar ses i en kulturel, sproglig og social sammenhæng, hvor familien med naboer og bys fæller udvikler sig som ansvarlige familier.

Samfundsudvikling

- Velfærd handler om social og økonomisk sikkerhed for borgerne. Folk i Nord har et ønske om at være økonomisk uafhængig i fremtiden. Innovativ udvikling i fiskeri, minedrift og infrastruktur kan være vejen til at opnå økonomisk uafhængighed, men **lokal kapacitetsopbygning** er et vigtigt spørgsmål for denne udvikling

- Familie værdier
- Et sted at bo og arbejde
- Egen seng og mad på bordet

Spis grønlandsk og følg sæsonen

Samle føden, tilberede og spise sammen i familien

